

Folksam

Tre Kronor

Ägarpolicy och placeringskriterier

Folksam Liv

Innehåll

1.	Inledning	3
1.1.	Bakgrund och syfte	3
1.2.	Omfattning	3
2.	Policy för ägarstyrning	3
2.1.	Bakgrund.....	3
2.2.	Kanaler för aktiv ägarstyrning	4
2.3.	Ägande i Sverige och utlandet	4
2.4.	Svensk kod för bolagsstyrning	5
2.5.	Företagets inställning i specifika ägarfrågor.....	5
2.5.1.	Styrelse och verkställande direktör	5
2.5.2.	Styrelsens arvode	6
2.5.3.	Ersättning.....	6
2.5.4.	Aktierelaterade incitamentsprogram	6
2.5.5.	Revision	7
2.5.6.	Kapitalstruktur.....	8
2.5.7.	Likabehandling av aktieägare	8
3.	Hållbarhet.....	8
4.	Placeringskriterier	9
4.1.	Påverkande kriterier	9
4.1.1.	Mänskliga rättigheter	9
4.1.2.	Klimat och miljö.....	10
4.1.3.	Anti-korruption	10
4.2.	Uteslutande kriterier	11
4.2.1.	Alkohol	12
4.2.2.	Kontroversiella vapen	12
4.2.3.	Övriga vapen	13
4.2.4.	Icke medicinsk cannabis	14
4.2.5.	Kol.....	14
4.2.6.	Kärnkraft	15
4.2.7.	Fossil energi	16
4.2.8.	Oljesand.....	16
4.2.9.	Pornografi	17
4.2.10.	Spel	17
4.2.11.	Tobak	17

1. Inledning

1.1. Bakgrund och syfte

I ägarpolicyen anges principer för företagets ägarstyrning.

Ägarstyrningen ska syfta till att:

- säkerställa de åtaganden som företaget har gjort gentemot sina försäkrade
- verka för en långsiktigt god avkastning på det förvaltade kapitalet
- verka för att företagets portföljinnehav bidrar till en hållbar värld

I placeringskriterierna anges påverkande och uteslutande kriterier.

1.2. Omfattning

Ägarpolicyen omfattar noterade aktier och i tillämpliga delar även företagets onoterade innehav. I de fall företaget är indirekt ägare, exempelvis genom fondinvesteringar, ska företaget informera förvaltaren om ägarpolicyen och de förväntningar företaget har på ägarstyrningsarbete.

Placeringskriterierna omfattar samtliga tillgångsslag.

2. Policy för ägarstyrning

2.1. Bakgrund

Företaget är en del av Folksamgruppen och därmed en av de större svenska institutionella ägarna. Med detta ägande följer ett stort ansvar. Företaget ska genom sina placeringar, aktivt påverka bolagen där det bedöms relevant och där det finns möjligheter att nå framgång.

Förvaltningen ska utgå från följande tre delar: Ansvarsfull riskstyrning, ansvarsfulla placeringar och ansvarsfullt ägande. Att integrerat arbeta med dessa perspektiv och förvalta kapitalet med omsorg är vad företaget kallar "ansvarsfull kapitalförvaltning". Inget perspektiv ska systematiskt hållas före det andra, istället ska de vägas mot varandra och balanseras på bästa möjliga sätt. Ansvarsfull kapitalförvaltning omfattar alla tillgångar och bedrivs med målet att uppnå en konkurrenskraftig avkastning samt att bidra till att förverkliga visionen att *våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld*. Företaget menar att den avkastning våra kunder erhåller kan – och ska – vara mer än den rent ekonomiska.

Företaget ska följa Svensk kod för bolagsstyrning ("Koden") utom i de fall då koden inte är tillämplig för ett ömsesidigt försäkringsbolag.

2.2. Kanaler för aktiv ägarstyrning

Företaget anser att välskötta bolag, som till exempel integrerar hållbarhet i sin affärsmodell, över tid överträffar bolag med svag bolagsstyrning utan fokus på hållbarhet.

Företaget förväntar sig att bolag delar företagets syn på hållbarhet och vikten av god bolagsstyrning. Som ägare är företaget tydligt och aktivt i att förmedla de förväntningar som finns på innehavsbolagen, samt att på ett aktivt sätt arbeta för att bolagen utvecklas i enlighet med förväntningarna.

Företaget ska utöva sin ägarroll via följande kanaler:

- Bolagsstämmor; genom att medverka vid förarbetet inför bolagsstämmor när så är aktuellt och genom att aktivt delta i bolagsstämmor och där utöva sin rösträtt. Det kan även handla om att lägga egna förslag till bolagsstämmorna. Företaget ska vidare publikt redovisa sitt deltagande vid bolagsstämmor liksom vilka ståndpunkter som förts fram.
- Valberedningar; genom att delta i valberedningsarbetet inför bolagsstämmor i bolag där företaget är en av de största ägarna (enskilt eller tillsammans med övriga företag i Folksamgruppen). Om företaget inte är en av de största ägarna kan synpunkter skriftligen framföras på valberedningsarbetet till valberedningen.
- Direkt kontakt; genom att träffa företrädare för de bolag företaget investerat i, exempelvis bolagsledning och styrelser.
- Samverkan; genom samarbete med andra ägare – exempelvis i form av röstningssamarbeten, samarbeten kring aktieägarförslag till stämmor och vid direkt kontakt med bolag i specifika frågor.

2.3. Ägande i Sverige och utlandet

Företaget ska vara en aktiv ägare både i svenska och utländska innehav. Företagets historia, med bland annat tidigt fokus på hållbarhetsfrågor, och renommé, tillsammans med Folksamgruppens storlek på marknaden, gör emellertid att företaget generellt har större möjligheter att påverka svenska innehav.

I arbetet med ägarstyrning ska frågor som är principiellt viktiga och där möjligheten att nå framgång bedöms god prioriteras.

För samtliga bolag ska företagets ägarstyrning ske med utgångspunkt i företagets påverkanskriterier samt i OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN:s principer för ansvarsfulla investeringar (UN Principles for Responsible Investments, PRI) och FN:s Global Compact.

Företaget ska rösta på utländska bolagsstämmor genom ombud, så kallad proxyröstning, där så är möjligt. Hur företaget röstat ska rapporteras publikt i enlighet med Aktieägardirektivet. Företaget kan även lägga egna förslag eller vara med och stödja andras förslag till stämmorna.

2.4. Svensk kod för bolagsstyrning

Företagets ägarstyrning i svenska bolag ska i huvudsak baseras på vad som föreskrivs i Koden. För utländska bolag ska ägarstyrningen utgå från de tankar och resonemang som ligger bakom Koden, om det inte finns skäl att göra nationella avvikelser i linje med god sed inom bolagsstyrning.

Syftet med Koden är att stärka förtroendet för de svenska börsbolagen genom att främja en positiv utveckling av bolagsstyrningen i dessa bolag. I de fall Koden inte följs ska bolaget förklara eventuella avvikelser och anledningen till varför man valt att göra avsteg från Koden.

Företaget ska verka för att Koden kontinuerligt vidareutvecklas och anpassas för att bättre svara mot såväl ägarnas som bolagens behov. I första hand ska detta ske via Institutionella Ägares Förening (IÄF)¹.

2.5. Företagets inställning i specifika ägarfrågor

2.5.1. Styrelse och verkställande direktör

Företaget anser att styrelsens ledamöter bör väljas med hänsyn till de särskilda behov som bolaget har av olika kompetenser och meriter. Likaså bör hänsyn tas till styrelsens mångfald i sin helhet vid val av enskilda ledamöter. En avgående verkställande direktör bör inte

---

¹ Institutionella Ägares Förening (IÄF) är en ideell förening med ändamål att tillvarata medlemmarnas intressen som institutionella ägare på den svenska aktiemarknaden genom att främja en god utveckling av självregleringen på aktiemarknaden. IÄF är en av huvudmännen till Föreningen för god sed på värdepappersmarknaden vilken verkar genom självregleringsorganen Aktiemarknadsnämnden, Kollegiet för svensk bolagsstyrning och Rådet för finansiell rapportering. Folksamgruppen representeras i IÄF av Folksam ömsesidig sakförsäkring.

väljas till styrelseordförande. Verkställande direktör och styrelsens ordförande bör inte vara samma person.

Vidare anses att:

- Valberedningens arbetsmetoder ska redovisas öppet i årsredovisningen och att processen för hur styrelseledamöter rekryteras tydligt ska presenteras i årsredovisningen, samt
- rekryteringsbasen ska breddas genom att valberedningen ska kunna anlita extern hjälp från rekryteringskonsulter.

2.5.2. Styrelsens arvode

Styrelsearvodenas nivå ska vara marknadsmässiga och beakta de särskilda kraven på ledamöternas engagemang. Styrelsearvoden bör inte kompletteras med konsultarvoden eller annan typ av ersättning om inte synnerliga skäl föreligger. Eftersom styrelsen har en viktig roll i att konstruera och övervaka effekterna av ersättningsprogram för de anställda, får styrelseledamöterna inte försättas i en intressekonflikt och skall därför ej ingå i samma ersättningsprogram som de i koncernen anställda.

2.5.3. Ersättning

Det ska finnas en genomtänkt, väl avvägd och transparent ersättningspolicy som omfattar riktlinjer för olika ersättningskomponenter. Policyn ska även omfatta villkor vid uppsägning och pension. Pensionsavsättningar bör vara premiebaserade.

Ersättningsprogram utöver den fasta lönen ska användas som styrmedel endast under förutsättning att de bygger på marknadsmässiga villkor och att tilldelningen är befogad. Det är viktigt att hänsyn tas till bolagets strategi och verksamhetsområde.

2.5.4. Aktierelaterade incitamentsprogram

Aktierelaterade incitamentsprogram kan vara bra instrument, dels för att belöna goda prestationer och resultat, dels för att förena ägarnas och ledningens intressen.

Sedan 2021 gäller "Regler om ersättningar till ledande befattningshavare och om incitamentsprogram". I dessa har Kollegiet för svensk bolagsstyrning samlat Aktiemarknadsnämndens principuttalanden och bolagsstyrningskodens regler om ersättningar i ett regelverk som anger vad som är god sed på den svenska aktiemarknaden avseende ersättning och incitamentsprogram. Förutom vad som här föreskrivs så verkar företaget även för att

bolagen följer Institutionella Ägares Förenings riktlinjer inför bolagsstämmobeslut avseende incitamentsprogram i svenska aktiemarknadsbolag från 2020², samt att förslag på sådana presenteras i en förankringsprocess med ägarna. Detta innebär bland annat att ersättningsprogrammen ska kopplas till bolagets utveckling relaterat till konkurrenternas i samma bransch. Detta gäller svenska bolag.

För samtliga bolag gäller att ersättningsprogrammen vidare ska innehålla en tydlig motprestation:

- prestationskrav med mål som är transparenta och kommunicerade i förväg till de anställda. Dessa mål ska även så långt som möjligt redovisas för aktieägarna inför beslut och/eller presenteras i årsredovisning i efterhand.
- och/eller att deltagarna tar egen ekonomisk risk genom egen investering. Det innebär att medarbetare kan få ta del av avkastningen som skapas men också dela den finansiella risk som andra ägare tar genom att investera i bolaget.

Ersättningsprogrammen ska vara tydligt förklarade, enkla att förstå och i god tid kommuniceras:

- aktieägarna ska ges en utförlig information om ersättningsprogram i kallelse till bolagsstämman och informationen ska också ingå i årsredovisningen. Här bör även utvärdering av tidigare program redovisas.
- ersättningsprogrammen ska vara tidsbegränsade och det ska finnas ett övre tak som begränsar ersättnings storlek. Styrelsen ska tydligt redovisa de totala kostnaderna för bolaget inklusive eventuella utspädningseffekter.

Diskussion med ägarna bör initieras i så god tid före kallelsen till stämman att ägarna hinner sätta sig in i förslaget. Det är av stor vikt att aktieägarna ges tillfälle att granska och ta ställning till den information som ges för att därmed kunna agera på ett relevant sätt. Det måste också finnas tid att omarbete förslaget utifrån ägarnas synpunkter.

2.5.5. Revision

Företaget anser att revisions- och regelfrågor ska ha en framskjuten plats i styrningen av bolaget. I övrigt ska revisorsval hanteras av valberedningen, vilket faller sig naturligt då revisorns uppgift även

---

² <https://institutionellaagaresforening.se/wp-content/uploads/2020/12/Incitamentsprogram-gemensamma-krav-IAF-rev-dec-2020.pdf>

omfattar en granskning av styrelsens arbete. Detta följer även av Koden, och är en lösning som företaget generellt anser ska gälla även för utländska bolag.

Vidare ska ansvarig revisor och ansvarigt revisionsföretag rotera, i syfte att undvika att revisorns oberoende hotas. Vidare anses att revisionsföretaget, eller andra juridiska enheter nära förknippade med detta, inte ska utföra andra tjänster till bolaget i någon större omfattning utan att detta utförligt redovisas i bolagets årsrapportering.

2.5.6. Kapitalstruktur

Ledning och styrelse är ansvariga för att bolaget har en effektiv hantering av sitt kapital. Bolaget ska ha de finansiella resurser som krävs för att säkerställa och utveckla bolagets verksamhet på bästa sätt. Bolaget ska tydligt beskriva motiven till vald kapitalstruktur och utdelningspolitik.

Nyemissioner ska i första hand genomföras som kontantemissioner med företräde för bolagets befintliga aktieägare. I de fall som styrelsen finner befogat att avvika från detta krävs en utförlig motivering av ett sådant förslag till bolagsstämman.

2.5.7. Likabehandling av aktieägare

Alla aktier i ett bolag, som medför lika rätt till bolagets tillgångar och vinst, bör behandlas lika och bör ha samma rättigheter. Med varje aktie i bolaget ska följa en röst. Vid ett erbjudande om uppköp ska budgivaren erbjudas samma ersättning för aktieslag med olika rösträtt.

3. Hållbarhet

Företaget är, som en del av Folksamgruppen, en av grundarna till Principles for Responsible Investments (PRI) och har åtagit sig att integrera hållbarhet i kapitalförvaltningen och för att främja arbetet med hållbarhet i finanssektorn. Hållbarhet innefattar exempelvis områdena klimat och miljö, mänskliga rättigheter och anti-korruption. Företaget anser att portföljbolagens styrelser ska säkerställa att bolagen aktivt arbetar med att implementera hållbarhet i bolagens verksamhet samt att struktur för arbetet liksom resultatet av det regelbundet offentliggörs i exempelvis årsredovisningar och på hemsidor.

Företaget ska verka för att portföljbolagen:

- arbetar i linje med principerna i FN:s Global Compact samt ansluter sig till detta initiativ.
- utvärderar sin verksamhet i förhållande till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling samt kommunicera detta gentemot aktieägarna.
- identifierar och hanterar relevanta risker och möjligheter med koppling till hållbarhetsområdet. Dessa bör löpande kartläggas, utvärderas och rapporteras till styrelsen.
- åtar sig att arbeta med, och rapportera kring, klimatrelaterade risker och möjligheter i enlighet med exempelvis rekommendationerna från Task Force on Climate-related Financial Disclosures eller motsvarande standard.
- sätter vetenskapligt förankrade klimatmål för verksamheten som anger utsläppsminskningar av växthusgaser i linje med Parisavtalet.
- säkerställer att uppförandekod och policydokument följs i alla delar av bolaget genom upprättande av styrnings- och ledningssystem. Här ingår såväl intern verksamhet som extern verksamhet genom affärspartner. Bolaget ska ha en transparent och publik skattepolicy med relevant egen intern uppföljning.

4. Placeringskriterier

4.1. Påverkande kriterier

4.1.1. Mänskliga rättigheter

Kriterium

Företaget ska genom sina placeringar aktivt påverka bolag i relevanta branscher och regioner att systematiskt arbeta med grundläggande mänskliga rättigheter såsom arbetsrättsliga frågor för de anställda liksom andra människor i exempelvis leverantörsled.

Definition

Utgångspunkten i kriteriet är FN:s allmänna deklaration om mänskliga rättigheter, FN:s Barnkonvention och ILO:s grundläggande konventioner på det arbetsrättsliga området.

Med "aktivt påverka bolag i relevanta branscher och regioner att systematiskt arbeta med grundläggande mänskliga rättigheter" avses att påverka bolagen att till exempel upprätta en policy, uppförandekod eller motsvarande som omfattar de grundläggande mänskliga rättigheter som beskrivs i ovanstående konventioner. Det kan också handla om att påverka bolagen att utveckla rutiner för uppföljning av policyn och de åtgärder som beslutats om.

Med "relevanta branscher och regioner" avses verksamheter där det föreligger särskilt hög risk för att oegentligheter förekommer. Exempel är arbetskraftsintensiva branscher och verksamheter.

Tolkning

Företagets investeringar ska utvärderas från ett mänskliga rättighetersperspektiv. Analysen ska baseras på en utvärdering av risker i bolagens metoder för att hantera mänskliga rättigheter och på internationella normer för mänskliga rättigheter. Företaget kan besluta att avyttra investeringar i bolag som bedriver sin verksamhet på ett sätt som strider mot väletablerade internationella normer för mänskliga rättigheter.

4.1.2. Klimat och miljö

Kriterium

Företaget ska investera i bolag som aktivt arbetar med att reducera sin negativa påverkan på klimat och miljö, inklusive påverkan på biologisk mångfald

Definition

Med "aktivt arbetar med att reducera sin negativa påverkan på klimatet och miljön" avses att bolaget har definierat sitt klimat- och miljöarbets viktigaste mål, strategier och medel liksom organisation samt har åtgärdslista för att kontinuerligt minska sin negativa klimat- och miljöpåverkan inklusive påverkan på biologisk mångfald.

Tolkning

Företagets investeringar ska utvärderas från ett miljöperspektiv. Analysen ska baseras på en utvärdering av risker i bolagens metoder för att hantera klimat, miljö och biologisk mångfald. Företaget kan besluta att avyttra investeringar i bolag som bedriver sin verksamhet på ett sätt som strider mot väletablerade internationella normer för klimat, miljö och biologisk mångfald.

4.1.3. Anti-korruption

Kriteriet grundar sig på FN:s konvention mot korruption samt OECD:s riktlinjer för multinationella företag. Anti-korruption är även en av principerna i FN:s Global Compact som Folksamgruppen varit anslutet till sedan 2002.

Kriterium

Företaget ska genom sina placeringar aktivt påverka bolag att systematiskt förebygga alla former av mutor och bestickning i sina affärsrelationer.

Definition

"Att systematiskt förebygga" innebär att ha en strategi och handlingsplan mot korruption. Ett sådant program kan utvecklas utifrån de näringslivsprinciper som Transparency International har tagit fram.

"Alla former av mutor och bestickning" avser både direkta och indirekta varianter. Den som gör sig skyldig till mutbrott har tagit emot en otillbörlig belöning i sin tjänsteutövning, medan den som gör sig skyldig till bestickning har erbjudit en sådan muta.

"Affärsrelationer" avser dotterbolag, partners i joint ventures, leverantörer, agenter och andra affärspartners.

4.2. Uteslutande kriterier

Nedan sammanfattas vilka företag som omfattas av respektive uteslutande kriterium. Efter tabellen följer en redogörelse av respektive kriterium i detalj.

Kriterium	Folksam Liv och Folksam Tjänstepension	Folksam Sak	KPA	Tre Kronor
Alkohol			x	
Kontroversiella vapen	x	x	x	x
Övriga vapen		x	x	
Icke-medicinsk cannabis	x	x	x	x
Kol	x	x	x	x
Kärnkraft		x		
Fossil energi		x		
Oljesand	x	x	x	x
Pornografi	x	x	x	x
Spel	x	x	x	x
Tobak	x	x	x	x

4.2.1. Alkohol

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där mer än fem procent av omsättningen kommer från produktion av drycker som innehåller alkohol.

Definition

Med alkoholhaltiga drycker avses drycker som har högre alkoholhalt än 2,25 volymprocent.

Med produktion av alkoholhaltiga drycker avses ölbrygging, destillation av sprit, produktion av cider och vin, samt att blanda och tappa drycker som innehåller alkohol.

4.2.2. Kontroversiella vapen

Folksam Liv, Folksam Tjänstepension, KPA och Tre Kronor

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där någon andel av omsättningen härrör från produktion av kontroversiella vapen.

Folksam Sak

Kriterium

Företaget ska inte investera i verksamhet som direkt, eller via signifikant ägarskap, är involverade i kontroversiella vapen.

Definition

I enlighet med FN-stadgan har stater rätt att försvara sig mot väpnat anfall vilket gör att det finns en legitim vapenindustri. FN stödjer dock inte utveckling och användning av kontroversiella vapen. Sådana vapen är utformade för att orsaka onödigt lidande och slå urskillningslöst mot både civilbefolkning och soldater.

Med kontroversiella vapen avses bland annat:

- Biologiska och kemiska vapen
- Klustervapen
- Kärnvapen
- Personminor

Kriteriet grundar sig bland annat på FN:s konvention om kärnvapenförbud, och för Folksam Sak även på de krav som Svenska Naturskyddsföreningen ställer för märkningen Bra miljöval.

4.2.3. Övriga vapen

KPA

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där mer än fem procent av omsättningen kommer från produktion av övriga vapen och krigsmateriel avsedda att användas i strid.

Definition

Med övriga vapen och krigsmateriel inräknas produkter som är särskilt utvecklade för militärt bruk, i enlighet med svensk lagstiftning. Här ingår till exempel även produkter som används som plattform för vapen samt elektronik som är central för att vapensystem ska fungera.

För de produkter som har så kallade dubbla användningsområden ska bedömningar göras för varje enskilt fall.

Bakgrund

Kriteriet grundar sig bland annat på Lagen och förordningen om krigsmateriel.

Folksam Sak

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag som får mer än fem procent av omsättningen från produktion och försäljning av krigsmateriel och militära tjänster avsedda att användas i strid.

Kriteriet grundar sig på de krav som Svenska Naturskyddsföreningen ställer för märkningen Bra Miljöval.

4.2.4. Icke medicinsk cannabis

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där mer än fem procent av omsättningen härrör från produktion av så kallad icke-medicinsk cannabis.

Definition

Med icke-medicinsk cannabis avses narkotikaklassad cannabis producerad för rekreationsanvändning. Här ingår även exempelvis drycker och sötsaker som innehåller cannabis i olika former.

Bakgrund

Ett flertal FN-konventioner reglerar produktion och användning av narkotiska preparat som är beroendeframkallande och som i och med detta riskerar att leda till missbruk och/eller beroende och i sin tur skada hälsan. Enligt Världshälsoorganisationen (WHO) – som ansvarar för klassificering av de narkotiska preparat som omfattas av konventionerna – så är cannabis ett av de narkotiska preparat som kräver den starkaste kontrollen. Länder som följer FN:s konventioner bör därför hantera cannabis som en farlig substans. Konventionerna innebär även att ingen fritt får köpa och sälja narkotikaklassade preparat eller använda dem fritt för icke-medicinskt bruk. Vad gäller medicinskt bruk anses det däremot vara tillåtet för läkemedelsbolag att producera narkotiska preparat, som exempelvis cannabis.

4.2.5. Kol

Folksam Liv, Folksam Tjänstepension, KPA och Tre Kronor

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där

- fem procent eller mer av omsättningen kommer från termisk kol (i första hand gruvbolag)
- 30 procent eller mer av omsättningen kommer från verksamhet baserad på termisk kol (i första hand kraftbolag)

Definition

Med termisk kol avses utvinning av kol i syfte att det ska användas till förbränning. Med verksamhet baserad på termisk kol avses verksamheter där termisk kol används i syfte att framställa energi.

Bakgrund

Att stoppa utveckling av nya kolprojekt liksom att fasa ut kol från existerande energiframställning har av FN bedömts som nödvändigt för att stoppa klimatkrisen.

För att en utfasning av kol ska kunna ske krävs en omställning av kolberoende bolags verksamheter från kol till något annat. För gruvbolag ska utvinning av kol upphöra. För kraftbolag ska andra källor än kol användas för framställning av energi.

Folksam Sak

Kriterium

Folksam Sak ska inte investera i företag där någon andel av omsättningen härrör från produktion av termiskt kol.

Definition

Med termiskt kol avses produktion av ex brunkol, stenkol, antracit (med en gräns vid 0 procent av omsättningen). I en övergångsfas om högst tre år kan en viss nivå av kolrelaterad omsättning i respektive företag accepteras under förutsättning att nivån årligen reduceras samt att det finns en tydlig strategi för omställning som följs.

Bakgrund

Kriteriet grundar sig på de krav som Svenska naturskyddsföreningen ställer för märkningen Bra Miljöval.

4.2.6. Kärnkraft

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där någon andel av omsättningen härrör från produktion av kärnkraft och uran.

Definition

Med kärnkraft avses utvinning av uran eller drift av kärnkraftverk och/eller transporter av kärnbränsle.

Bakgrund

Kriteriet grundar sig på de krav som Svenska naturskyddsföreningen ställer för märkningen Bra Miljöval.

4.2.7. Fossil energi

Kriterium

Företaget ska inte investera i verksamheter som får mer än fem procent av sina intäkter från prospektering, utvinning, tillverkning, generering, försäljning eller handel av fossil energi.

Definition

Med fossil energi avses olja och naturgas. En viss andel verksamheter med olje- eller gas-relaterad omsättning, högst en procent av det totala placerade försäkringskapitalet, accepteras under förutsättning att de aktuella verksamheterna har en tydlig strategi för omställning som följs och att försäkringsbolaget arbetar med aktivt påverkansarbete i linje med målen i Parisavtalet.

4.2.8. Oljesand

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där tio procent eller mer av omsättningen härrör från oljesand.

Definition

Med oljesand eller tjärsand, avses en blandning av sand eller lera, vatten och petroleum-produkten bitumen. Med härrör från avses hela värdekedjan från prospektering och produktion till raffinering, transport och marknadsföring av petroleumprodukter. Med bolag beroende av oljesand avses bolag som befinner sig inom denna produktionsprocess. Energibolag som använder sig av raffinerade bränslen faller inte inom denna kategori.

Bakgrund

Oljesand har en stor negativ påverkan på klimatet och miljön – primärt vid utvinning, men även i samband med exempelvis transport.

Oljesandsutvinning är kostsamt ur miljö- och klimatperspektiv, men även ur ett människorättsperspektiv. Ett flertal bolag med oljesandsengagemang har ett begränsat sådant och i dessa fall finns möjlighet att med aktivt ägande påverka företagen att ställa om sin verksamhet i linje med en mer hållbar framtid. I de fall där bolagen har över tio procent av omsättningen från oljesand bedöms det dock som mindre realistiskt att påverka.

4.2.9. Pornografi

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag som producerar pornografi.

Bakgrund

Produktion av pornografiskt material har kommit att förknippas med brott mot mänskliga rättigheter på grund av sitt fokus mot pornografi där män och kvinnor framställs på ett stereotypt sätt. Det finns dessutom stora risker för grova kränkningar av individer förknippade med produktionen av materialet.

4.2.10. Spel

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där mer än fem procent av omsättningen kommer från kommersiell spelverksamhet.

Definition

Med kommersiell spelverksamhet avses kasinon och spelklubbar. Här inräknas passagerarfartyg, hotell och restauranger samt tillverkning och återförsäljning av automater med spel eller underhållning med vinstmöjligheter samt onlinespel.

4.2.11. Tobak

Kriterium

Företaget ska inte investera i bolag där mer än fem procent av omsättningen härrör från produktion av tobak eller tobaksprodukter. Företaget investerar inte heller i bolag där mer än fem procent av omsättningen kommer från distribution av tobak och tobaksprodukter.

Definition

Med produktion av tobak eller tobaksprodukter avses ägande av tobaksplantager samt produktion av cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak och andra tobaksprodukter.

Med distribution av tobak eller tobaksprodukter avses försäljning av cigaretter, cigarrer, piptobak, snus, tuggtobak och/eller andra tobaksprodukter.